

Φιλεκπαιδευτικοί και Φιλοπρόοδοι Κληρικοί Μητροπόλεως Μαρωνείας

- Κατά την οθωμανοκρατία οι Μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου υπήρξαν και θιασώτες της Ελληνοχριστιανικής παιδείας
- Με αφορμή την ημέρα μνήμης και τιμής των μεγάλων εθνικών ευεργετών (30^η Σεπτεμβρίου)

Η μεγάλη άνθιση της παιδείας στην άλλοτε Καζά Γκιουμουλτζίνας εντοπίζεται κατά το β' ήμισυ του 19^{ου} αιώνας. Στην άνθιση αυτή συνέβαλε καίρια η Μητρόπολη Μαρωνείας με τους φωτισμένους Μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου που κατά καιρούς ποίμαναν αυτήν, αλλά και με τους υπόλοιπους ευπαιδευτους κληρικούς της που σε πολλές περιπτώσεις σφράγισαν τα τοπικά εκπαιδευτικά πράγματα.

Μητροπολίτης Άνθιμος

Ιδιαίτερη μέριμνα επέδειξε για την βελτίωση και ανύψωση του εκπαιδευτικού συστήματος της επαρχίας Μαρωνείας ο Μητροπολίτης Άνθιμος (1865-1877), ο οποίος μετά πάσης προσοχής φρόντιζε για την εισαγωγή στα σχολεία αξιόλογων εγχειριδίων. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της προσπάθειάς του να ανεύρει τους οικονομικούς πόρους για την αγορά δύο αξιόλογων νέων σχολικών εγχειριδίων της εποχής του προκειμένου να διδάσκονται και στα σχολεία της επαρχίας του, που ήταν η «Ιερά ιστορία» και η «Ιερά Κατήχηση» του Δημητρίου Βερναρδάκη.

Μητροπολίτες Ιερώνυμος Γοργίας και Κωνσταντίνος Βαφειδής

Ο Μητροπολίτης Ιερώνυμος Γοργίας (1877-1885) εμερίμνησε ιδιαίτερος για την εκπαίδευση των ελληνοπαίδων της επαρχίας Μαρωνείας και στη διάρκεια της αρχιερατείας του ίδρυσε 18 νέα σχολεία και εβελτίωσε κτιριακά και λειτουργικά τα ήδη υπάρχοντα την περίοδο εκείνη ελληνικά εκπαιδευτήρια. Ο Μαρωνείας Ιερώνυμος συνεργάζετο στενά με τον «Ελληνικό Φιλεκπαιδευτικό Σύλλογο Αδριανουπόλεως» (1872) και την Εκπαιδευτική και Φιλανθρωπική Αδελφότητα Κωνσταντινουπόλεως «Αγαπάτε Αλλήλους» (1880), προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο της οργανώσεως και λειτουργίας των ελληνικών εκπαιδευτηρίων της επαρχίας Μαρωνείας, αλλά και για την αποστολή και τον διορισμό ευπαιδευτων

εκπαιδευτικών που ήταν δυσεύρετοι για να στελεχώσουν τα ελληνικά σχολεία. Παρόμοια συνεργασία με την Εκπαιδευτική και Φιλανθρωπική Αδελφότητα Κωνσταντινουπόλεως «Αγαπάτε Αλλήλους» είχε και ο Μητροπολίτης Μαρωνείας Κωνστάντιος Βαφείδης (1885-1888), ο οποίος με αλλεπάλληλες ενέργειές του προσπάθησε να ανεγείρει νέο κτιριακό οικοδόμημα για την ανέγερση του Σχολαρχείου (ή Αρρεναγωγείου) το οποίο τελικώς ανηγέρθη επί των ημερών του Μαρωνείας Νικολάου (1902-1914) από τον Κομοτηναίο μεγάλο ευεργέτη Νέστωρα Τσανακλή.

Μητροπολίτης Χρύσανθος Ιεροκλής

Άξια ιδιαίτερας μνείας είναι και η σημαντική πρωτοβουλία της τοπικής εκκλησίας να ανυψώσει το επίπεδο των παρεχόμενων σχολικών γνώσεων στους μαθητές με τον διορισμό από το 1893 των πλέον μορφωμένων κληρικών της Μητροπόλεως, οι οποίοι ήταν απόφοιτοι της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, ως διδασκόντων στα ελληνικά εκπαιδευτήρια. Το σύστημα αυτό καθιερώθηκε το έτος 1893 από τον Μητροπολίτη Μαρωνείας Χρύσανθο Ιεροκλή (1888-1893).

Οι πλέον γνωστοί και μορφωμένοι κληρικοί της Μητροπόλεως Μαρωνείας που edίδαξαν μέχρι και το 1922 στα εκπαιδευτήρια της Κομοτηνής ήταν οι εξής: Ιεροδιάκονος Γεννάδιος Αλεξιάδης (ο από Λήμνου Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης), Ιεροδιάκονος Χρυσόστομος Παπαχρήστου (μετέπειτα Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου), Αρχιμανδρίτης Νικόλαος Παπανικολάου (από βοηθός Επίσκοπος Νεαπόλεως μετέπειτα Μητροπολίτης Γρεβενών) και ο Μαρωνίτης Αρχιμανδρίτης Μιχαήλ Κωνσταντινίδης (ο από Κορίνθου μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αμερικής).

Όλοι οι παραπάνω υπήρξαν κληρικοί του πανσέπτου Οικουμενικού Πατριαρχείου, της Μητρός μας Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, οι οποίοι με τα πενήγρὰ μέσα που διέθεταν, ανάλωσαν την ζωή τους στην υπηρεσία του λαού μας, του τόπου μας, για να μάθουν οι υπόδουλοι τότε Ελληνοπαίδες «γράμματα, σπουδάματα, του θεού τα πράγματα».

Μητροπολίτης Κωνστάντιος Γαζής

Από τις πολλές έρευνές μας στο Πατριαρχικό αρχειοφυλακίο, ανακαλύψαμε ένα πολύ αξιόλογο και συγκινητικό έγγραφο που αποδεικνύει την ανύστακτη μέριμνα του Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου Γαζή (1900-1902), ο οποίος, σύμφωνα με το έγγραφο τούτο, συνέλαβε την πρωτότυπη ιδέα και ύστερα από τη σχετική έγκριση και άδεια του Οικουμενικού Πατριαρχείου, εξέδωσε σειρά λαχείων προκειμένου να πωληθούν σε λαχειοφόρο αγορά διάφορα εργόχειρα και με τα συγκεντρωθέντα χρήματα να ενισχυθούν οικονομικά για την απρόσκοπτη

συνέχιση της λειτουργίας τους τα ελληνικά εκπαιδευτήρια της χριστιανικής κοινότητας Μάκρης, η οποία την περίοδο εκείνη υπήγετο στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της Μητροπόλεως Μαρωνείας.

Μητροπολίτης Νικόλαος Σακκόπουλος

Ιδιαίτερα σημαντική για τα εκπαιδευτικά πράγματα της επαρχίας Μαρωνείας υπήρξε η δράση του φιλόμουσου και φιλοπρόδου Μητροπολίτου Μαρωνείας Νικολάου Σακκόπουλου (1902-1914). Ο συγκεκριμένος Μητροπολίτης αξιοποίησε τα χρήματα που είχε αφήσει με τη διαθήκη του ο Κομοτηναίος ευεργέτης, μόνιμος κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, Γεώργιος Νικολάου, προκειμένου να ενισχύσει οικονομικά την απρόσκοπτη λειτουργία των ελληνικών εκπαιδευτηρίων. Κατά τον ίδιο τρόπο αξιοποίησε και τις μεγάλες κατ' έτος δωρεές των Κομοτηναίων ευεργετών Κλεάνθη και Δούκα Κούλογλου. Καθοριστικής σημασίας υπήρξε η συμβολή του Μαρωνείας Νικολάου για την ανέγερση της Αστικής Σχολής Αρρένων Γκιουμουλτζίνης, της λεγόμενης Τσανακλείου, και της Αστικής Σχολής Αρρένων Μαρωνείας, της λεγόμενης Χατζέϊου Σχολής. Ο Νικόλαος υπήρξε εκείνος ου ήλθε σε επαφή με τον ευεργέτη Νέστορα Τσανακλή και τους τέσσερις Μαρωνίτες αδελφούς Π. Χατζέα, από τους οποίους εξασφάλισε τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους για την ανέγερση των δύο αυτών σχολών, που σώζονται μέχρι και σήμερα.

Σημείωση: Για περισσότερα στοιχεία Βλ. 1) Ιωάννου Ελ. Σιδηρά, *Ο Μητροπολίτης του Οικουμενικού Πατριαρχείου Νικόλαος Σακκόπουλος και η εποχή του (1862-1927)*, Θεσσαλονίκη 2001. 2) Του ιδίου, *Η φιλεκπαιδευτική και φιλοπρόδος προσφορά και δράση των Μητροπολιτών Μαρωνείας από το 1860 μέχρι σήμερα*, «Θρακικά», 15 (2005-2007) 69-122.